

SUMARI

Appletown.....	7
Tresdits.....	111
Gat sobre l'asfalt	131
3 %	145
Mestre Kimba.....	173
Nota de l'autor.....	185

NOTA DE L'AUTOR

Vaig començar a escriure *Appletown* l'any 2009, després d'haver anat a cobrir com a periodista la inauguració del primer tram del Segarra-Garrigues. El president José Montilla va prémer el botó d'un comandament a distància i l'aigua va començar a rajar pel sistema de reg d'una finca d'Oliola. I, al mateix temps, una història nova va començar a lliscar pels canals més recòndits del meu cervell, fins a inundar-ho tot i no tenir més remei que posar els aspersors en marxa i començar a escriure-la. Feia un any que m'havia establert a les terres de Ponent i estava fascinat pel descobriment d'una nova ciutat i d'un nou paisatge que finalment han passat a formar part de la meva vida. La novel·la és, així doncs, un homenatge molt personal a Lleida, convertida en la meva ment en una Roma regada per les passions frívoles de *La dolce vita*, amb personatges atrapats en ambicions alegres, grans i fosques, i convertida alhora en un barri impossible de Manhattan, ple de gàngsters, detectius introspectius, dones misterioses i negocis bruts que es tanquen a les rebotigues clandestines dels restaurants de coques de recapte. Un barri on la realitat es confon amb la ficció, i viceversa, on la identitat dels personatges es difumina i s'omple d'ombres a mesura que avança la història, com si fos un quart barri de la *Trilogia de Nova York* de Paul Auster, un llibre de capçalera per a mi.

Quan la vaig començar a escriure, acabava de llegir Jack Kerouac i m'havia entusiasmat la seva intensa *A la carretera*, el viatge cap a l'oest de tota una generació de joves nord-americans que buscaven desesperadament el seu lloc en el món. A Catalunya encara no hem fet aquest viatge cap a l'oest, amb un Ponent que segueix sent de moment la nostra Califòrnia (o la nostra Arizona) oblidada. D'alguna manera, suposo, aquest era el viatge que volia que fessin els personatges d'*Appletown*, i espero que alguna cosa n'hagi quedat en la novel·la.

La vaig escriure amb interrupcions fins acabar-la el 2019, i l'escriptor Sebastià Bennasar, que és el director de la col·lecció negra de Pagès Editors, em va suggerir que hi afegís alguns relats del gènere que he publicat aquests darrers anys. Gràcies a la generositat dels editors, he pogut incloure en un sol volum "Gat sobre l'asfalt" (publicat a *Assassins de Ponent*, de Llibres del Delicte), "Tresdits" (una mena de *western* urbà del segle XXI publicat a *Barcelona, viatge a la perifèria criminal*, de Crims.cat), i "3%" (publicat a *Política criminal*, d'Edicions Xandri; una esbojarrada fugida pel Pirineu dels nostres pitjors fantasmes polítics), i n'he afegit un d'inèdit, "Mestre Kimba", sorgit d'un dels personatges d'*Appletown*. A tots aquests editors, i a Pagès Editors, autèntics herois i heroïnes de la novel·la negra en català, moltes gràcies.

També he d'expressar el meu agraïment als amics i amigues que han donat un cop d'ull a la novel·la abans que sortís a la llum. Els seus comentaris i aportacions m'han ajudat a fer millores en un edifici que vaig començar a construir una mica sense fixar-me gaire en els plànols, segons anaven fent els personatges, que és com creixen els barris i les ciutats en la vida real, i també en els somnis i les ficcions. Espero que us hagi agradat aquest passeig.

Balaguer, gener del 2020

I

EL CADÀVER D'UN HOME SURA per les aigües del canal Segarra-Garrigues. Llisca amb suavitat sobre les aigües del primer corrent del canal, el dia de la seva inauguració. El cos travessa en silenci els camps de conreu de la Noguera Alta, fins que el canal fa un revolt, i enfila una recta que condueix cap al lloc on es congrega la comitiva oficial de la inauguració.

Quan s'hi apropa, el cos inert atreu les mirades de tothom. Passa per davant de la tarima des d'on aplaudeixen el president de la Generalitat i la resta d'autoritats. Els aplaudiments no s'aturen de cop, sinó que es van afliixant de manera angoixosa i desordenada al pas del cadàver.

Un fotògraf llença un flaix i això fa reaccionar tothom. Els agents dels Mossos d'Esquadra que custodien les autoritats arrenquen a córrer per aturar el cadàver aigües avall. Darrere d'ells, una dotzena de fotògrafs i càmeres de televisió surten disparats per atrapar les imatges que obriran els telenotícies del migdia i ocuparan les portades dels diaris de l'endemà. Entre els tècnics de la companyia del canal se senten críts. Que algú tanqui la comporta, per l'amor de Déu. Les famílies que s'han vestit de diumenge per veure la inauguració s'aboquen amb un interès renovat sobre les tanques que els separen del canal.

El periodista Marcel Riera també reacciona. Fa deu anys que és periodista i fins aquell moment mai no havia vist un cadàver. Ves per on, encara tindrem avui una bona crònica. Mira de reüll que el seu fotògraf es trobi en la cursa del mort, i es dirigeix amb pas lleuger cap a les autoritats, que han baixat de la tarima i busquen entre el seguici algú que els expliqui què està passant. Enmig del caos topa de cara amb el president de la Generalitat, que fuig precipitadament amb dos homes que l'apressen cap al cotxe oficial. A l'home gros i de cara rodona que fa de delegat del govern a Lleida li han plantat de seguida uns micròfons al davant i improvisa unes paraules. Les ràdios que retransmetien la inauguració en directe volen reaccions. No, no tenim ni idea de qui és ni què li ha passat, potser va caure fa uns dies, haurem d'esperar a veure què és tot això. Deixeu-me dir que és una llàstima que un fet tan luctuós com aquest enterboleixi el que és la posada en marxa d'una gran... Mentre l'home xerra, les noies de les ràdios es giren sense apartar el micròfon per preguntar als altres periodistes algun detall que incloure en una primera connexió d'urgència. Ei, algú s'hi ha fixat bé? Era un home o una dona? Coi, i jo què sé. El corresponal veterà d'un gran diari de Barcelona apunta que el cadàver devia entrar fa dies amb l'aigua del pantà al túnel de Ponts, segur, i s'hi ha estat fins que han obert la comporta. No, home, impossible, no deu fer gaire temps, li replica algú, no semblava estar gaire descompost. L'home arronsa les espatlles: Doncs ja em diràs d'on coi ha sortit, el mort aquest.

En Marcel Riera abandona el grup i enfila cap al públic, que observa els esdeveniments des de darrere de les tanques. Hi abunden els matrimonis grans, grangers vestits de diumenge, pagesos jubilats, que mai no regaran però que no volien perdre's una diada històrica. En Marcel Riera pregunta, para l'orella, simula interès, apunta en el quadern frases de testimonis que després puguin donar una mica de color a la crònica. És horrorós, és el pitjor que he vist en ma vida. Sort que no

han volgut venir els nens. Doncs jo he portat ma mare des d'Alfés, que li feia molta il·lusió, tants anys esperant això, i miri ara, pobra dona, l'ensurt que li han donat. És que tot ens ha de sortir malament, collons. Vostè és periodista? Doncs apunti, apunti que tot això segur que és cosa dels fanàtics de Brussel·les, que no volen el canal. Apunti-ho, jove, apunti això.

En un racó alçant una pancarta hi havia sis ecologistes. Han recollit la pancarta i se'ls veu neguitosos. Ells també han vist el mort, han vist córrer els mossos, i no saben si allò els dona la raó, o bé és un senyal per tocar el dos amb discreció abans que els agents de la policia es posin nerviosos i comencin a identificar-los i a regirar-los les butxaques a veure què hi porten. Abans de marxar, en Sebas Minguell, el barbut dirigent dels ecologistes, s'apropa al periodista Marcel Riera. Saps què coi ha passat, Riera? No en tinc ni idea. Era un mort, allò, o un animal? No ho sé, Sebas, però em sembla que sí, que era un home.

En Sebas Minguell s'empassa la saliva, mou ràpid els ulls petits i penetrants mentre assimila la informació, i els fixa de nou en en Marcel Riera. Escolta, ja saps que nosaltres no hi tenim res a veure. Nosaltres havíem vingut a protestar per la farinera dels transgènics. No matariem ni una mosca. Lamentem la violència, sempre, això ja ho saps, eh? En Marcel Riera fa veure que apunta a la llibreta. Sí, home, és clar, tranquil, ja ho posaré.

En Marcel Riera torna amb els altres periodistes. Les autoritats estan marxant ràpidament. Un cap dels Mossos se'ls apropa. Senyors, haurien de desallotjar la zona. No, no els puc dir res més. Ho sento. Truquin més tard a l'oficina del portaveu. No. No ho puc dir. Ho sento. No els puc dir res. Desallotgin, si us plau, senyors. Truquin a l'oficina del portaveu, allà els informaran de tot.

Uns dos-cents metres més avall els agents han aconseguit treure el cos del canal. L'han estès en el camí, l'han cobert amb una manta grisa i han començat a precintar el lloc.

Alguns curiosos s'hi apropren. Uns altres agents continuen recurrent el canal a veure si troben objectes que anessin amb el cadàver. L'aigua ha deixat de rajar. En Marcel Riera suposa que els mossos han cridat el jutge de guàrdia i que no tocaran res. Camina cap a allà i mentre ho fa l'adrenalina del primer moment s'enretira, apareixen al cervell les ombres de la feixuga càrrega que té al davant. Merda. Ell no és periodista de successos. Ell fa notícies de comarques. I prou. Ell està familiaritzat amb els alcaldes, els plens, els regants, la comissió de festa major, la mare que els va parir. Però no pas amb un cadàver que sura en un canal. Collons. Un coi de mort en la inauguració del Segarra-Garrigues. La notícia de l'any, i ell no sap d'on caram en traurà la informació. No té contactes, entre els policies. No coneix cap dels agents que hi ha al lloc dels fets. Se'ls mira. Són uns nois joves, i semblen més perduts que ell. Aquells nois també pensaven que aquell seria un diumenge avorrit de merda i mira-te'ls ara, impacients per trucar a les seves novietes i fer-se els milhomes. Riera suposa que són de la comissaria de Ponts. Està convençut que no voldran parlar amb ell. S'haurà de conformar amb el comunicat de premsa oficial. Si almenys fossin de Balaguer. L'única agent que coneix pertany a la comissaria de Balaguer. S'apropa a un dels mossos que s'esperen al costat del cadàver i prova sort amb una conversa informal. Ostres, molt fort això, no? Què és, jove o vell? El mosso es gira cap a ell, es fixa en la llibreta que en Riera porta sota el braç i contesta ho sento, no podem dir res, truíqui més tard a l'oficina del portaveu. En Marcel Riera ho deixa estar. Coi de mossos. Com robots. L'agent deu tenir uns vint-i-cinc anys, mitjana alçada, ample d'esquena, cara vermella. En Marcel Riera imagina que fa poc que ha ingressat i ha pogut deixar el tractor i el fang i les nits de reg i l'ensulfatat del camp familiar. Una mica com ell mateix, però amb pistola.

Darrere del mosso s'entreveu el cos del mort. No és més que un bony a terra tapat per una manta grisa. Però la manta

no és prou gran i els peus surten per sota. Són uns peus nus, blaus, que apareixen després d'un turmell estranyament prim i que acaba amb els dits una mica deformes i estirats cap al cel. Les ungles lleugerament enfosquides. Vet aquí el meu primer cadàver, pensa en Marcel Riera per a ell mateix. En un principi la contemplació d'aquells peus nus no li produeix res més que una estranya curiositat. I per això tant d'enrenou? Al final resulta que la mort no és res més que uns peus grotescos que sobresurten d'una manta.

Ei, Riera, brutal això! Tinc fotos de tot! L'Ibáñez, el jove fotògraf del diari, se li acosta per ensenyar-li les fotos que ha fet abans del precinte i de la manta. Les va passant una a una pel visor de l'aparell. La cara del mort a penes es distingeix. En una altra uns mossos amb guants blancs el treuen del canal. Perfecte, noi, després al diari ens les mirem amb calma. L'Ibáñez està nerviós. Tinc partits de regional a fer, ja me n'he perdut un. Mira, queda't una mica més, almenys fins que vingui el jutge. I fes també alguna cosa del públic, abans que marxin. I el futbol? Tranquil, ja trucaré jo als d'esports, que es busquin la vida, collons.

En Marcel Riera truca al seu cap del diari. L'home encara és a casa seva. Hòstia, boníssim! En farem dos o tres planes. Ei, i se sap qui és el mort? En Marcel Riera li diu que no en té ni idea. *Bueno*, tu ves fent, ara truco als de successos, a veure a qui se'ls acut que podem trucar. Ei, ei, para el carro, que el tema és meu. Tranquil, home, ja en parlarem, tu vine al diari quan ho tinguis tot i ens hi posem.

Quan està convençut que d'allà no en podrà treure res més, en Marcel Riera puja al cotxe i torna cap a Lleida. S'ha fet l'hora de dinar. Connecta l'USB a l'aparell de música del cotxe. Enfila una gran recta entre camps de groc intens. Accelera. La música electrònica, trista, lenta, tèrbola, enfosqueix l'ànim d'en Marcel Riera. Tot i això, apuja el volum. Se'n recorda que encara no ha trucat a la Mariona per explicar-l'hi. Però decideix que ja ho farà quan arribi al diari. En canvi,

abaixa el volum de la música, agafa el mòbil i truca a l'Andreu Bergès. Noi, no saps què ha passat: un mort als nassos del president. Sí, ja m'ho han dit, és boníssim. Escolta, ens veiem aquesta nit a l'Smiling Jack i t'ho explico tot. Fet. Vinga, nano, ens veiem.

Torna a apujar el volum. La cantant udola un jazz tenebrós amanit amb sintetitzadors electrònics. El paisatge monòton dels camps segats desfila a gran velocitat a banda i banda de la carretera. L'asfalt s'estén davant seu com una infinita manta grisa. En Marcel Riera pensa en els peus glaçats que surten per sota d'una manta, i durant uns minuts ja no pot pensar en cap altra cosa.

* * *

L'Smiling Jack és un petit local prop de la plaça Ricard Viñes, al centre de Lleida. En Marcel Riera hi arriba cap a dos quarts d'una de la nit després d'haver enllestit l'article. N'Andreu Bergès el saluda des del final de la barra. L'acompanya una noia que no coneix. Ei, mira-te'l, l'heroi de la jornada.

La noia és morena i vesteix uns texans ajustats. Ulls grans. L'Andreu li presenta la noia. La Sònia. Segur que et sona. Va guanyar el Màrius Torres l'any passat. Sí, i tant que la conec. Encantat. Igualment. Es fan dos petons de cortesia. El perfum suau i afruitat de la noia envaeix els sentits del Marcel Riera. Vigila amb aquesta, l'avisava l'Andreu, escriu la poesia més perversa que hagi llegit mai. És que vaig anar a una escola de monges, diu la Sònia. Això ho explica tot, apunta en Marcel Riera, fixat en l'Andreu, que va anar als Salesians i ara és el sàtir més temut de tot Lleida. Amén, company, brinda l'Andreu.

En Marcel Riera demana una cervesa. El tacte fred de l'ampolla el reconforta. L'Andreu li posa la mà a l'esquena. I així què, company? Què hi feia, un mort al canal? En Marcel Riera explica el que sap. Comença a sentir-se bé. La recompensa, per fi. Nota com el cervell s'allibera, es relaxa,

tot el món comença a estar en ordre. Les dopamines s'activen. El sabor fresc de la cervesa, la decoració de Nova Orleans del local, la música jazz de fons, els ulls d'aquella noia mirant-lo mentre parla. Fins i tot l'atmosfera carregada d'aquell antre resulta d'una familiaritat acollidora. Dona detalls. S'entreté en les imatges macabres de la cara desfigurada del mort. La policia creu que potser va caure per accident al pantà i va anar de casualitat al conducte. Podria ser un suïcidi, explica, però la jutgessa ha ordenat secret de sumari. Alguna cosa estranya hi ha. El mort és un pobre solter de Ponts, sense ofici concret, vivia de fer feines de tant en tant per aquí i per allà. Es veu que no hi era tot, sembla que era un paio una mica estrany. He trucat a l'alcalde i diu que no es ficava en embolics, es passava el dia al bar. L'Andreu l'anima i li diu hòstia, això que expliques donaria per a una novel·la negra, ei, Sònia, oi que l'hi publicaríeu? I la Sònia fa que sí, i tant, només cal que hi posis una mica de sang, i que no hi falti el sexe, afegeix, i li pica l'ullet. En Marcel Riera li torna el somriure i continua parlant i dona tota mena de detalls sobre el cas. El cansament s'ha transformat en una sensació càlida, acollidora. Fins i tot hi posa més pa que formatge a l'hora de descriure el cos, i la descomposició, i el rostre atònit de la mort en l'expressió buida d'aquell home, recollida a través de les fotografies de l'Ibáñez. Però en cap moment explica el detall dels peus nus que sobresurten de la manta.

Els interrompen dos homes. Han anat a la barra a pagar i aborden l'Andreu. Tu, Bergès, quan collons publicaràs el meu article? L'Andreu Bergès dirigeix el suplement de cultura del principal diari de Lleida. En Bergès té trenta anys i ja ha publicat dos llibres per encàrrec. A en Bergès el conviden a les tertúlies de ràdio i el presenten com una de les veus lleidatanes dels joves escriptors Irrefrenables, el grup de moda en els cercles literaris del país. En Bergès sempre apareix amb amigues com la Sònia i sempre se li acosten un parell de paios a saludar-lo. En Marcel Riera fa un altre glop a la

cervesa mentre es mira la Sònia. La noia somriu seguint la conversa d'en Bergès amb els dos homes. En Marcel Riera es meravella d'aquell somriure pervers i recorda que no ha trucat encara a la Mariona. Merda, ja és massa tard. Tampoc ella no l'ha trucat a ell. No passa res, li enviarà un whatsapp i ja parlaran demà. Fa un altre glop. Els homes ara parlen amb la Sònia. Es veu que ella també és una de les veus emergents dels Irrefrenables. Aquells paios han llegit alguna cosa d'ella. Sí, els diu la Sònia, suposo que m'hi estaré tota la setmana. L'editorial on treballa la Sònia organitzarà el certamen literari local d'aquest any. Ah, fantàstic, diu un dels homes, m'han dit que portareu alguna figura internacional, a Lleida calia una mica d'això. La Sònia respon que sí, que en això estan posats.

En un racó del bar troba la corresponsal de Catalunya Ràdio. En Riera i ella van estudiar junts a la universitat. Una vegada van estar a punt d'anar al llit. O això creu ell. Però la nit va acabar massa aviat o en aquell pis de Cerdanyola hi havia massa gent, no ho sap ben bé. En el fons mai no sabem per què les coses passen o deixen de passar. A la col·lega de la ràdio l'acompanya un regidor jove de l'Ajuntament i en Marcel Riera s'hi uneix. Comenten amb ell la jugada del canal. De seguida parlen d'intrigues municipals. En Riera s'avorreix i mira de reüll cap a la barra, on la Sònia apura una nova cervesa. Una figura lluminosa a l'altra punta del local. Els dos homes encara són allà, l'assetgen com llops, donen tombs i tombs al seu voltant esperant el moment d'atacar-la. Que no deien que marxaven? Cabrons. Al cap d'una estona entra més gent i s'uneixen al seu grup. El local ara és ple d'estudiants de comarques que no han pogut marxar de vacances i es passen el dia ajudant al tros o fent el gandul a les piscines dels pobles. En Riera se'ls mira i pensa que aviat ell serà dels més vells del local. Durant les nits d'estiu de Ponent milers d'ànimes assedegades baixen fins a Lleida seguint el curs del riu guiades per alguna estrella equivocada. En Marcel Riera sent una mà a l'esquena. Company, i si anem a fer un tomb?

Director de la col·lecció: Sebastià Bennasar

© David Marín Rubio, 2019

Autor representat per Sandra Bruna Agència Literària SL

© d'aquesta edició: Pagès Editors, SL, 2020

Sant Salvador, 8 - 25005 Lleida

www.pageseditors.cat

editorial@pageseditors.cat

Primera edició: gener de 2020

ISBN: 978-84-1303-159-0

DL: L 16-2020

Imprès a Arts Gràfiques Bobalà, SL

www.bobala.cat

«í imprès a **lleida** ▶»

Qualsevol forma de reproducció, distribució, comunicació pública o transformació d'aquesta obra només es pot fer amb l'autorització dels seus titulars, llevat de l'excepció prevista per la llei. Adreceu-vos a CEDRO (Centro Español de Derechos Reprográficos, <www.cedro.org>) si necessiteu fotocopiar, escanejar o fer còpies digitals de fragments d'aquesta obra.